

„Szkolny program profilaktyki”

Pt „ Moja szkoła jest przyjazna i bezpieczna ”

Rok szkolny 2011/2012

Zespołu Szkół Technicznych

„Mechanik”

w Jeleniej Górze

SPIS TREŚCI :

I. Wstęp

II. Cele ogólne i operacyjne profilaktyki szkolnej

III. Obszary i formy działań osób odpowiedzialnych za realizację programu , czyli szczegółowy program działań profilaktycznych

A. Promocja zdrowia

B. Przystosowanie młodzieży do życia społecznego

C. Profilaktyka problemowa

1. Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie

2. Program przeciwdziałania agresji

3. Program przeciwdziałania nikotynizmowi

4. Program przeciwdziałania alkoholizmowi

5. Program przeciwdziałania narkomanii

6. Profilaktyka psychomanipulacji

7. Przeciwdziałanie przestępczości nieletnich

8. Program dotyczący wczesnej inicjacji seksualnej

IV. Współpraca z instytucjami w zakresie profilaktyki pierwszorzędowej i drugorzędowej

I. Wstęp

Szkoła realizując zadania dydaktyczno-wychowawcze oraz wspierając wszechstronny rozwój ucznia wyposaża młodego człowieka w wiedzę, budzi aktywność intelektualną oraz rozwija postawy i zachowania cenione w społeczeństwie.

Mówiąc o profilaktyce w szkole odwołaliśmy się do szerokiej definicji tego pojęcia: „**profilaktyka to likwidacja przyczyn niekorzystnych zjawisk**”. Tych niekorzystnych zjawisk, zagrożeń rozwoju ucznia, jak również ich przyczyn jest wiele.

Zadaniem szkolnej profilaktyki jest chronienie uczniów przed zagrożeniami przez działania wychowawczo-profilaktyczne, a także reagowanie w sytuacjach rozpoznania pierwszych prób podejmowania zachowań ryzykownych poprzez odwołanie się do specjalistycznej pomocy.

W opracowanym programie wyróżniamy dwa rodzaje profilaktyki tj.

- **pierwszorzędową** adresowaną do ogółu uczniów, mającą na celu promocję zdrowego trybu życia oraz opóźnienie wieku inicjacji (np. nikotynowej czy alkoholowej)
- **drugorzędowej** adresowanej do osób z grup podwyższonego ryzyka, a więc do tych, które przeszły już inicjację i u których występują mniej lub bardziej liczne problemy osobiste, rodzinne, szkolne. Jej celem jest pomoc dzieciom i młodzieży w „wycofaniu się” z zachowań ryzykownych.

Pominęliśmy profilaktykę trzeciorzędową, ponieważ adresowana jest do młodych ludzi z grup wysokiego ryzyka, czyli osób uzależnionych. – (w tym punkcie na stałe współpracujemy z MONAREM – oddział w Jeleniej Górze) .

Podstawa prawna:

1. Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991r. (tekst jednolity Dz.U. z 1996r. Nr 67, poz. 329 z późn.zm.)
2. Rozporządzenie MENiS z dnia 26 lutego 2002r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. Nr 51, poz.458 z późn. zm.)
3. Rozporządzenie MENiS z dnia 21 maja 2001r. zmieniające w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz.U. Nr 61, poz. 624 z późn.zm.)
4. Rozporządzenie MENiS z dnia 7 stycznia 2003r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. Nr 11, poz. 114 z późn.zm.)
5. Rozporządzenie MENiS z dnia 31 stycznia 2003r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz.U. Nr 26, poz. 226)
6. Rozporządzenie MEN z dnia 12 sierpnia 1999r. w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadzie świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz.U. Nr 67, poz. 756 z późn.zm.)

Dokumenty wewnętrzne:

1. Statut szkoły
2. Plan rozwoju szkoły
3. Program wychowawczy szkoły
4. WSO

Przepisy pozaoświatowe:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. Nr 78, poz.483)
2. Konwencja o Prawach Dziecka, Nowy Jork 20 XI 1989r. (Dz.U. z 1991r. Nr 120, poz. 526 i 527 z późn.zm.)
3. Ustawa o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym (Dz.U. z 1997r. Nr 28, poz. 153 z późn.zm)
4. Ustawa z dnia 18 stycznia 1996r. o kulturze fizycznej (tekst jednolity: Dz.U. z 2002r. Nr 4, poz. 31 z późn.zm.)
5. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. Nr 111, poz. 535 z późn.zm.)
6. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jednolity: Dz.U. z 2002r. Nr 711, poz. 109 z późn. zm.)
7. Ustawa z dnia 29 listopada 1990r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 1998r. Nr 64, poz. 414 z późn.zm.)
8. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz.U. z 2002r. Nr 147, poz. 1231 z późn.zm.)
9. Ustawa z 24 kwietnia 1997r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst. jednolity: Dz.U. z 2003r. Nr 24, poz. 198)
10. Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. z 1996r. Nr 10, poz. 55)
11. Narodowy Plan Działań na Rzecz Dzieci 2004-2012

II Cele ogólne i operacyjne profilaktyki szkolnej

1. Cele ogólne:

- pogłębianie wiedzy o realizacji zachowań prozdrowotnych w ochronie, utrzymaniu i poprawie zdrowia jednostki i zdrowia publicznego,
- rozwijanie umiejętności życiowych sprzyjających rozwojowi fizycznemu, psychicznemu, społecznemu i duchowemu,
- kształtowanie aktywnej i odpowiedzialnej postawy wobec zdrowia własnego i innych ludzi,
- rozbudzanie potrzeby działania na rzecz tworzenia zdrowego środowiska.

2. Cele operacyjne

- Edukacja profilaktyczna w szkole będzie:
- stwarzać bezpieczną, ciepłą atmosferę,
- ułatwiać poznawanie siebie oraz wzmacniać poczucie własnej wartości,
- uczyć zachowań asertywnych,
- kształtować umiejętności komunikowania się z innymi,
- wskazywać pożądane wzorce zachowań,
- zachęcać do wyboru różnorodnych (służących rozwojowi intelektualnemu i emocjonalnemu) sposobów spędzania wolnego czasu,
- rozwijać umiejętności radzenia sobie z napięciami pojawiającymi się w różnych sytuacjach,
- niwelować zachowania agresywne oraz przemoc wśród uczniów, rodziców, nauczycieli,
- wspomagać rozwój ucznia w poczuciu więzi z rodziną i środowiskiem,
- dostarczać informacji o substancjach uzależniających oraz zagrożeniach towarzyszących ich zażywaniu,
- wskazywać perspektywy zdrowego stylu życia i sposoby osiągnięcia satysfakcji osobistej, sukcesu życiowego (bez zażywania alkoholu i innych substancji uzależniających),
- wspierać rodziców w kształtowaniu ważnych umiejętności wychowawczych oraz informować rodziców o sposobach zapobiegania uzależnieniom,
- integrować uczniów i rodziców w celu wzajemnego budowania zaufania

Obszary i formy działań osób odpowiedzialnych za realizację programu, czyli szczegółowy program działań profilaktycznych

A. Promocja zdrowia

1.Motywowanie uczniów do dbałości o higienę osobistą	
Sposób realizacji	Odpowiedzialni
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zorganizowanie godzin wychowawczych (np. spotkań pielęgniarką szkolną) poświęconych higienie osobistej ucznia, ➤ propagowanie czytelnictwa czasopism, broszur itp. propagujących zdrowy styl życia, ➤ nawiązywanie współpracy z przedstawicielami firm kosmetycznych w celu pozyskania materiałów reklamowych przeznaczonych dla młodzieży – broszur, próbek kosmetycznych, filmów itp., ➤ informowanie rodziców (w miarę potrzeb) o higienie osobistej uczniów w czasie zebrań i indywidualnych rozmów	<p>Wychowawcy Pielęgniarka szkolna Nauczyciele Biblioteka szkolna</p> <p>Wychowawcy</p>

2.Propagowanie wśród uczniów racjonalnego odżywiania się	
Sposób realizacji	Odpowiedzialni
<ul style="list-style-type: none"> ➤ liczenie kalorii, analiza piramidy pokarmowej oraz układanie jadłospisu podczas lekcji biologii w klasie I, ➤ przeprowadzenie godzin wychowawczych z udziałem pielęgniarki poświęconych wpływowi żywienia na odporność organizmu, ➤ zorganizowanie w każdym roku szkolnym wykładu z udziałem dietetyka, psychologa, poświęconego omówieniu przyczyn i skutków chorób cywilizacyjnych wynikających z niewłaściwego stylu odżywiania (anoreksja, bulimia), ➤ zapewnienie uczniom możliwości korzystania z napojów i posiłków na terenie szkoły (właściwe funkcjonowanie sklepiku szkolnego)	<p>nauczyciele biologii nauczyciele wf wychowawcy, pielęgniarka szkolna</p> <p>Dyrektor szkoły</p>

3. Szerzenie się wiedzy na temat wpływu środowiska na zdrowie i życie człowieka	
Sposób realizacji	Odpowiedzialni
<ul style="list-style-type: none"> ➤ udział uczniów w konkursach wiedzy o tematyce ekologicznej, modernizacja pracowni biologicznej ➤ udział uczniów w akcjach „Sprzątanie Świata” (wrzesień) i Dzień Ziemi (22 kwietnia) ➤ przygotowanie przez uczniów referatów dotyczących ekologii i ochrony środowiska, ➤ udział uczniów w akcji zbiórki i segregacji surowców wtórnych ➤ częste nawiązywanie do tematyki ekologicznej na zajęciach biologii, chemii, fizyki, geografii (wykorzystywanie różnorodnych metod prowadzenia zajęć oraz środków dydaktycznych). 	<p>Nauczyciele biologii</p> <p>Wychowawcy, zespół nauczycieli przedmiotów przyrodniczych</p>

4. Promowanie dbałości o właściwy rozwój fizyczny i kondycję:	
Sposób realizacji	Odpowiedzialni
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zorganizowanie wycieczek pieszych, autokarowych, rajdów, lekcji w terenie szkoły, (Rajd Mechanika) ➤ zorganizowanie w szkole Rajdu Mechanika ➤ organizowanie szkolnych imprez sportowych (m.in. Dnia Sportu) ➤ zapewnienie uczniom aktywnego udziału w różnorodnego typu zawodach sportowych na różnych szczeblach ➤ informowanie rodziców podczas zebrań i konsultacji indywidualnych o problemach zdrowotnych uczniów na podstawie współpracy z pielęgniarką szkolną , pedagogiem szkolnym , wychowawcami. ➤ tworzenie warunków do realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami ➤ przeprowadzenie zajęć warsztatowych w klasach I wpływ sposobu ➤ odżywiania i doboru ćwiczeń na wynik treningu sportowego i zdrowia ➤ udział uczniów w pozalekcyjnych zajęciach oraz turniejach z zakresu strzelectwa sportowego, ➤ udział uczniów w zawodach drużyn ratownictwa medycznego, ➤ organizowanie prelekcji propagujących ideę krwiodawstwa oraz upowszechnianie ulotek, plakatów ➤ oferta dodatkowych zajęć ruchowych dla uczniów oraz nauczycieli w ramach rozgrywek organizowanych przez MOS w Jeleń Górze. ➤ ograniczenie liczby uczniów zwalnianych z zajęć WF. 	<p>Wychowawcy, nauczyciele wszystkich przedmiotów</p> <p>Nauczyciele wychowania fizycznego, SU Wychowawcy</p> <p>Pielęgniarka szkolna,</p> <p>Nauczyciele wychowania fizycznego</p>

5 Działania profilaktyczne mające na celu zapobieganie chorobom zakaźnym	
Sposób realizacji	Odpowiedzialni
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zorganizowanie konkursów w związku ze Światowym Dniem Walki z AIDS (1 grudnia), ➤ analiza artykułów, projekcja filmów poświęconych chorobom „Brudnych rąk” i chorobom przenoszonym drogą płciową, ➤ grypa (AH1N1) . 	<p>Pielęgniarka szkolna, świetlica</p> <p>Wychowawcy, Pielęgniarka szkolna, Pedagog.</p>

6. Kształtowanie „zdrowej osobowości” pod względem emocjonalnym, psychicznym oraz społecznym:	
Sposób realizacji	Odpowiedzialni
<ul style="list-style-type: none"> ➤ przeprowadzenie godzin wychowawczych dotyczących agresji, asertywności, tolerancji, właściwej komunikacji międzyludzkiej, ➤ organizowanie spotkań, imprez, uroczystości o charakterze integracyjnym z udziałem uczniów, rodziców, nauczycieli, ➤ zapoznanie uczniów z treścią Konwencji o Prawach Dziecka (Dz.U. uczniów 1991r. Nr 120, poz.526 i 527 z późn. zm.) ➤ współdziałanie uczniów w tworzeniu i nowelizacji prawa wewnątrzszkolnego ➤ zapoznanie uczniów z zasadami właściwego zachowania w miejscach publicznych oraz w szkole (na podstawie Statutu szkoły i Szkolnego programu wychowawczego) ➤ częste rozmowy z uczniami, którzy używają wulgaryzmów i nie przestrzegają podstawowych zasad współżycia 	<p>Wychowawcy , pedagog</p> <p>Wychowawcy, nauczyciele, dyrekcja</p> <p>Wychowawcy</p> <p>Wychowawcy, wszyscy nauczyciele</p> <p>Opiekun SU, opiekunowie Koła Europejskiego Wychowawcy</p> <p>Wychowawcy, pedagog szkolny</p>

7. Stworzenie i wykorzystanie bazy dydaktycznej w zakresie promocji zdrowia:	
Sposób realizacji	Odpowiedzialni
<ul style="list-style-type: none"> ➤ prowadzenie biblioteczki wiedzy o zdrowiu psychicznym i fizycznym w czytelni szkolnej (literatura, czasopisma, broszury, referaty) dla uczniów, rodziców, nauczycieli i propagowanie czytelnictwa z w/w zakresu, ➤ systematyczne gromadzenie w bibliotece szkolnej poradników i środków dydaktycznych z zakresu promocji zdrowia psychicznego i fizycznego oraz upowszechnianie ich wśród nauczycieli, ➤ właściwe wykorzystywanie bazy sportowej (sale gimnastyczne, siłownia, boisko sportowe) ➤ właściwe wykorzystanie bazy komputerowej w szkole. 	<p>Nauczyciele, bibliotekarze szkolni</p> <p>Dyrekcja, nauczyciele bibliotekarze, pedagog, pielęgniarka szkolna Nauczyciele W.F.</p> <p>Opiekunowie pracowni komputerowych</p>

B. Przystosowanie młodzieży do życia społecznego

1. Rozwijanie zainteresowań uczniów:	
Sposób realizacji	Odpowiedzialni
<ul style="list-style-type: none"> ➤ prowadzenie lekcji wychowawczych poświęconych autoprezentacji ➤ omówienie sposobów radzenia sobie z wszelkimi niepowodzeniami ➤ przeprowadzenie na godzinie wychowawczej warsztatów: „Jak sobie radzić ze stresem?” ➤ prowadzenie zajęć pozalekcyjnych (kół zainteresowań, zajęć dodatkowych, uzupełniających (coroczne plany w/w zajęć) ➤ Prowadzenie poradnictwa psychologiczno – pedagogicznego w ramach projektów unijnych 	<p>Wychowawcy, Pedagog szkolny Nauczyciele prowadzący zajęcia</p> <p>Pedagog szkolny</p>
2. Motywowanie do poszukiwania autorytetów:	
Sposób realizacji	Odpowiedzialni
<ul style="list-style-type: none"> ➤ przeprowadzanie dyskusji na godzinach wychowawczych dotyczących współczesnych autorytetów ➤ częste niesablonowe prezentowanie osobowości, działalności twórczości, dokonań osób zasługujących na miano współczesnego autorytetu. ➤ Zaproszenie wybitnych gości , tworzenie i prezentacja przedstawień szkolnych 	<p>Wychowawcy</p> <p>Wszyscy nauczyciele na zajęciach przedmiotowych</p> <p>Pedagog szkolny</p>
3. Budzenie refleksji na temat własnej przyszłości oraz pomoc w wyborze dalszego kierunku kształcenia:	
Sposób realizacji	Odpowiedzialni
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dyskusje na godzinach wychowawczych, dotyczące przyszłości osobistej ➤ udział uczniów w spotkaniach, konsultacjach zorganizowanych na temat wyboru dalszego kierunku kształcenia ➤ Targi Edukacji i Pracy ➤ „Moje cechy osobowościowe, predyspozycje, zdolności a mój przyszły zawód” – realizacja tematu na lekcjach wychowawczych poprzez zastosowanie różnorodnych metod (ankiety, kwestionariusze osobowości, umysłowości) 	<p>Wychowawcy Pedagog szkolny.</p> <p>Wychowawcy, SZOK</p>

4. Kształtowanie właściwego stosunku do różnych przejawów subkultur młodzieżowych:

Sposób realizacji	Odpowiedzialni
<ul style="list-style-type: none"> ➤ zorganizowanie na godzinach wychowawczych warsztatów dotyczących sekt i subkultur młodzieżowych , promowanie filmów na ten temat , przyswajanie wiadomości z Internetu.	Wychowawcy Pedagog szkolny

5. Systematyczne przekazywanie informacji o zmianach zachodzących w świecie:

Sposób realizacji	Odpowiedzialni
<ul style="list-style-type: none"> ➤ omawianie bieżącej prasy dotyczącej istotnych zdarzeń politycznych, społecznych, kulturalnych ➤ dyskusja na temat bieżących wydarzeń na świecie na podstawie artykułów prasowych	Nauczyciele wiedzy o społeczeństwie, wiedzy o kulturze Wychowawcy

C. Profilaktyka problemowa:

1. PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE.

Sposób realizacji	Odpowiedzialni
Omówienie realizacji programu (zajęcia, ankiety :)	Posiedzenia Rady Pedagogicznej
<ol style="list-style-type: none"> 1. Podnoszenie świadomości prawnej celem zapobieżenia stania się ofiarą lub sprawcą czynów karalnych czy przestępstw. 2. Udzielanie dzieciom, młodzieży i ich rodzinom w trudnych momentach życiowych wsparcia emocjonalnego i socjalnego realizowanych przez instytucje pomocowe, działań m.in.: „Pomoc interdyscyplinarna dziecku krzywdzonemu”, „Grupy wsparcia dla dzieci ofiar przemocy domowej”, „Praca z ofiarami przemocy domowej”. 3. Rozwijanie współpracy międzyinstytucjonalnej: z organami samorządowymi oraz organizacjami i instytucjami zajmującymi się tą problematyką na terenie miasta Jelenia Góra i powiatu jeleniogórskiego, w tym z Miejską Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych celem ograniczenia zjawiska uzależnień jak i pomocy osobom zagrożonym uzależnieniem bądź uzależnionym oraz ofiarom przemocy domowej i ich rodzinom. – (pozyskanie na ten cel dodatkowych środków) 4. Szkolenie dzieci i młodzieży oraz ich rodziców, nauczycieli w zakresie procedur postępowania oraz metod współpracy z Policją w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży demoralizacją i przestępczością. 5. Zajęcia prowadzone podczas lekcji wychowawczych w formie pogadanki, pracy w grupach, rozmów indywidualnych. <p>Tematyka zajęć : Rodzaje i źródła przemocy. Wybrane zagadnienia i przepisy prawne – przemoc wobec dzieci. Instytucje, organizacje ogólnopolskie, lokalne oraz osoby pomagające ofiarom przemocy. Umiejętność postępowania oraz sposoby działania podczas pierwszego kontaktu z osobą, która doświadczyła przemocy.</p>	<p>Wychowawcy</p> <p>Pedagog szkolny</p> <p>Policja i inne instytucje współpracujące ze szkołą</p>
Ankieta: Dotycząca przemocy w szkole.	Pedagog szkolny Wychowawcy

2. PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA AGRESJI:

Zadania szczegółowe	Forma realizacji	Odpowiedzialni
1. Uświadamianie rodzicom i uczniom zagrożenia dla psychicznego i moralnego rozwoju młodego człowieka płynącego z mediów (np. filmy, reklama)	Wywiady, spotkania indywidualne z rodzicami	Wychowawcy, pedagog szkolny.
2. Określenie stopnia zagrożenia przemocy w szkole przeprowadzanie ankiet.	Przeprowadzanie ankiet z uczniami	Pedagog szkolny
3. Przeprowadzenie cyklu godzin z wychowawcą o tematyce dotyczącej agresji: <ul style="list-style-type: none"> a. Co rozumiemy przez agresję i jakie są jej przejawy b. Przyczyny agresji, c. Sposoby przeciwdziałania agresji- jak pomóc ofiarom agresji. d. Poznanie technik hamowania i rozładowania agresji 	Filmy edukacyjne na lekcjach wychowawczych, pogadanki, referaty, fachowe czasopisma młodzieżowe	Wychowawcy, pielęgniarka, pedagog, nauczyciele WF
4. Udzielanie informacji o instytucjach, organizacjach, osobach wspierających i pomagających w rozwiązywaniu problemów agresji,	Spotkania indywidualne i grupowe z uczniami	Biblioteka szkolna, wychowawcy, pedagog, dyrektor szkoły.
5. Zorganizowanie spotkania dla uczniów z funkcjonariuszem Komendy Powiatowej Policji w Jeleniej Górze poświęconego problemowi agresji wśród uczniów- kary dla nieletnich i pełnoletnich,	Podanie informacji instytucji, adresu i nr telefonu – opracowanie informacji na stronie internetowej. Spotkanie w auli szkolnej z dzielnicowym.	Pedagog szkolny.
6. Czuwanie nad właściwym zachowaniem uczniów na imprezach szkolnych oraz reagowanie na wszelkie przejawy agresywnego zachowania	Policjanci z sekcji ds. nieletnich.	W- ce dyrektor szkoły.

wania, 7. Wyciąganie konsekwencji z każdego przejawu agresji w formie kar statutowych,	Dyżury na korytarzach szkolnych, boisku szkolnym.	Pedagog szkolny Psycholog szkolny w ramach współpracy z poradnią. Dyrektor szkoły.
---	---	--

3. PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NIKOTYNIZMOWI:

Lp.	Zadania	Formy realizacji	Cele	Pomoce
1.	Wprowadzenie problematyki antyuzależnieniowej – proces uzależniania się od nikotyny.	Pogadanki w klasach , zajęcia warsztatowe,	ukazanie szkodliwego działania nikotyny na organizm człowieka	plansze, ulotki, filmy, indywidualna praca z uczniem.
2.	Znaczenie asertywności w walce z nałogiem nikotynowym: - odmawianie w sytuacji nacisku grupowego, - uczenie się zachowań stanowczych, - uczenie się , jak mówić „nie”.	Pogadanka, dyskusja z młodzieżą, „burza mózgów”, przygotowanie i przedstawienie przez młodzież scenek związanych z tematem	Wyrobienie właściwego stosunku do środków uzależniających. Uczenie się rozpoznawania swoich zachowań. Uświadomienie nacisku grupowego. Uczenie mówienia „nie”.	Rekwizyty do przeprowadzenia scenek, ilustracje i opisy
3.	Określenie stopnia zagrożenia nikotynowego na terenie szkoły.	Przygotowanie i przeprowadzenie ankiety, zebranie i opracowanie wyników w formie raportu.	Co roczne zdiagnozowanie problemu nikotynowego wśród młodzieży.	ankiety
4.	„Chcę uwolnić się od palenia” – terapia zajęciowa.	Zorganizowanie zajęć warsztatowych	Przekazanie uczniom informacji gdzie mogą zasięgnąć dodatkowej pomocy dotyczącej negatywnych skutków nałogu.	Pedagog

4. PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII:

Zadania szczegółowe	Formy realizacji	Odpowiedzialni :
<p>1. Dostarczanie informacji o mechanizmach i następstwach uzależnienia</p>	<p>Godziny wychowawcze</p> <p>Zajęcia warsztatowe</p> <p>Dyskusje, filmy, plansze, ulotki.</p> <p>Konkursy szkolne.</p>	<p>Wychowawcy klas, nauczyciele wychowania fizycznego, pedagog szkolny, pielęgniarka szkolna.</p>
<p>2. Uczenie konstruktywnego odmawiania</p> <p>3. Informowanie uczniów i rodziców o skutkach używania środków uzależniających</p> <p>4. Opracowanie ankiety jako narzędzia diagnozy problemów narkomanii w szkole.</p> <p>5. Wczesna identyfikacja uczniów z grupy podwyższonego ryzyka. Zabezpieczenie szkoły przed handlarzami narkotyków i innymi niepożądanymi osobami.</p>	<p>Godziny wychowawcze Zebrania z rodzicami, Spotkania z pedagogiem i psychologiem</p> <p>Spotkania z terapeutą z MONARU</p> <p>Spotkanie z funkcjonariuszem Komendy powiatowej Policji w Jeleniej Górze</p> <p>Przeprowadzenie i opracowanie wyników ankiet – przesłanie ich do Kuratorium we Wrocławiu</p> <p>Kontaktowanie z odpowiednimi poradniami do spraw uzależnień</p>	<p>Wychowawcy klas, pedagog szkolny</p> <p>Dyrektor, wychowawcy klas wybrany zespół nauczycieli , pedagog</p> <p>Pedagog szkolny</p> <p>Pedagog szkolny Psycholog / w ramach współpracy z PPP w Jeleniej Górze.</p>

5. PROFILAKTYKA PSYCHOMANIPULACJI:

1. Zapoznanie uczniów z systemem ogólnoludzkich wartości uznanych powszechnie w kulturze i tradycji	
Sposób realizacji	Odpowiedzialni
Prezentowanie dorobku polskiej i światowej kultury w ramach edukacji polonistycznej dla uczniów. Prowadzenie koła teatralnego w ramach przyznanych środków z komisji RPA	Nauczyciel Polonista.
2. Wyrabianie u uczniów odpowiedniego doświadczenia audiowizualnego	
Sposób realizacji	Odpowiedzialni
- popularyzacja filmów, programów telewizyjnych, przedstawień teatralnych, słuchanie programów radiowych prezentujących pozytywne wartości, - comiesięczny przegląd prasy w ramach zajęć z przedmiotów humanistycznych (w sposób spontaniczny lub kierowany przez nauczyciela) w celu eksponowania postaw i zachowań godnych naśladowania.	Nauczyciele polonisci Nauczyciele wiedzy o społeczeństwie Pedagog szkolny
3. Kształtowanie u uczniów umiejętności segregowania i krytycznego odbioru informacji oraz wytworów kultury masowej	
Sposób realizacji	Odpowiedzialni
- organizowanie wycieczek do teatru, kina, muzeum, radia, redakcji, - organizowanie spotkań z ludźmi teatru, kina, twórcami kultury, dziennikarzami, - stosowanie na zajęciach lekcyjnych aktywizujących metod i form realizacji celów kształcenia, rozwijających u uczniów twórcze postawy (przeżywanie, samodzielne myślenie, motywację działania, kreatywność), - tworzenie przez uczniów tekstów innych niż literackie, przekazywanie patriotyzmu. - prezentowanie wybranych przez uczniów książek, filmów, programów telewizyjnych, ciekawych artykułów prasowych – eksponowanie pozytywnych wartości wytworów kultury oraz działań, osobowości i poglądów bohaterów - przedstawianie, inscenizowanie, symulowanie określonych sytuacji, zachowań, postaw, czyli zabawa w odgadywanie intencji (nauczycieli, rodziców, rówieśników, domu, szkoły)	Wychowawcy Nauczyciele polonisci, Nauczyciele j. polskiego, historii , WOS Pedagog szkolny Opiekun koła teatralnego
4. Przeciwdziałanie ujemnym wpływom masowego przekazu audiowizualnego (bierny odbiór, tele gapiostwo) narzucanie poglądów i gustów estetycznych)	
Sposób realizacji	Odpowiedzialni
Pogadanka (pokaz, film) na temat fizycznych i psychicznych konsekwencji uzależnienia od mediów elektronicznych, Inscenizacje, dramy, gry dydaktyczne z zastosowaniem przykładów manipulacji występujących w reklamach, w formach akwizycji, dyskusjach politycznych itp. (ujawniające mechanizmy oddziaływania mediów na młodych ludzi), Prezentowanie w ramach godzin do dyspozycji wychowawcy popularnych	Pedagog szkolny Policja – Dzielnicowy Policja – Sekcja ds. Nietletnich. Nauczyciele przedmiotów

<p>wśród uczniów form spędzania wolnego czasu – prowadzenie zajęć pozaszkolnych zgodnych z zaplanowanym planem pracy.</p> <p>Organizowanie spotkań ze znanymi osobami w regionie jeleniogórskim – przedstawienia teatralne wystawiane przez aktorów na auli szkolnej.</p> <p>Organizowanie międzyszkolnych rozgrywek sportowych, konkursów, festynów, pokazów.</p>	<p>humanistycznych</p> <p>Wychowawcy</p> <p>Dyrektor, wychowawcy, nauczyciele j. polskiego, wiedzy o kulturze, historii</p> <p>Nauczyciele WF</p>
--	---

5. Kształtowanie u uczniów umiejętności rozpoznawania strategii wpływu i obrony przed manipulacją w codziennych sytuacjach

Sposób realizacji	Odpowiedzialni
- warsztaty (treningi) „obserwacji” własnych uczuć podczas działań perswazyjnych werbowników, wzmacniających autonomię ucznia w zakresie podejmowania samodzielnych decyzji oraz zachowań asertywnych w sytuacjach wątpliwości, niepewności, - opracowanie ulotek ostrzegających przed szkodliwym działaniem narkotyków środków psychotropowych, zachowań ryzykownych. - Prezentacja ciekawych porad i artykułów dotyczących zagrożeń na stronie internetowej szkoły.	Wychowawcy, Pedagog szkolny Wychowawcy, Pedagog szkolny

6. Zapoznanie rodziców i nauczycieli z pierwszymi oznakami wpływu sekty na młodego człowieka, skutecznymi sposobami reagowania oraz możliwościami profesjonalnej pomocy:

Sposób realizacji	Odpowiedzialni
- szkolenia – zajęcia warsztatowe i lekcje wychowawcze	Instytucje pozaszkolne: Policja – dzielnicowy Seksja ds. przestępczości nieletnich.

7. PRZECIWDZIAŁANIE PRZESTĘPCZOŚCI WŚRÓD UCZNIÓW:

1. Poznanie środowiska rodzinnych uczniów. Pomoc rodzinom dysfunkcyjnym i niewydolnym wychowawczo	
Sposób realizacji	Odpowiedzialni
<p>Opracowanie, przeprowadzenie ankiet dotyczących środowisk rodzinnych uczniów.</p> <p>Rozmowy indywidualne wychowawców z rodzicami uczniów z domów patologicznych oraz niewydolnych wychowawczo – praca indywidualna z uczniem trudnym –(mającym orzeczenia o popełnionym przestępstwie).</p> <p>Udzielanie pomocy rodzicom mającym problemy wychowawcze z dziećmi – (poradnictwo indywidualne dla uczniów i rodziców)</p> <p>Pomoc w załatwianiu formalności związanych ze stypendiami Unijnymi i Socjalnymi nadzorowanymi przez Wydział Oświaty w Jeleniej Górze.</p> <p>Wykorzystywanie środków przyznanych w ramach Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p> <p>Pomoc o charakterze socjalnym dla najuboższych uczniów Zbiórka odzieży oraz zbiórka funduszy na dożywianie organizowanych przy współpracy ze Strażą Miejską.</p>	<p>Wychowawcy,</p> <p>Pedagog szkolny</p> <p>Pedagog szkolny</p> <p>Pedagog szkolny</p>

2. Ograniczanie zjawiska wagarowania uczniów	
Sposób realizacji	Odpowiedzialni
<p>Rzetelne zapoznanie uczniów z „Wewnątrzszkolnym systemem Oceniania” „Statutem szkoły” (kary za wagary),</p> <p>Profilaktyczne rozmowy z rodzicami na temat ich odpowiedzialności za obecność dziecka w szkole oraz na temat skutków wagarowania.</p> <p>Oficjalne nagradzanie (zgodnie z WSO) uczniów, którzy nie opuszczają zajęć lekcyjnych</p> <p> Informacje dla rodziców – (telefoniczna lub listowna) o uczniach nagminnie opuszczających lekcję</p> <p> Informacja do urzędu Gminy dotycząca ucznia nie realizującego obowiązku nauki.</p>	<p>Wychowawcy</p> <p>Pedagog szkolny</p>

3. Zorganizowanie różnych form spędzania wolnego czasu przez uczniów:	
Sposób realizacji	Odpowiedzialni
Przeprowadzenie lekcji wychowawczej poświęconej czynnemu wypoczynkowi	Wychowawcy
Aktywny udział uczniów w wycieczkach, rajdach	
Aktywny udział uczniów w konkursach, olimpiadach, turniejach i zawodach sportowych	Nauczyciele WF
Zorganizowanie zajęć pozalekcyjnych w szkole w ramach przyznanych środków KRPA w Jeleniej Górze oraz w ramach przysługującej dodatkowej godzinie do pracy z młodzieżą.	Pedagog szkolny
Udział uczniów w uroczystych Akademiach, projekcjach filmów, programach edukacyjnych.	Wychowawcy

8. PROGRAM DOTYCZĄCY WCZESNEJ INICJACJI SEKSUALNEJ :

Zadania szczegółowe	Formy realizacji	Oczekiwane efekty	Odpowiedzialny
1. Przekazanie wiedzy o mechanizmach i następstwach wczesnej aktywności seksualnej	Godziny wychowawcze, mini wykłady, ulotki, filmy edukacyjne	Zmiana postaw i zachowań młodzieży	Wychowawcy, referent ds. zdrowia, nauczyciele uczący WDŻ
2. Rozwijanie akceptacji dojrzewania, problemy z tym związane	Godziny wychowawcze, warsztaty	Wzmocnienie poczucia własnej wartości, podejmowanie dojrzałych i odpowiedzialnych decyzji, zachowania asertywne	Wychowawcy, Pielęgniarka, nauczyciele uczący WDŻ, pedagog szkolny
3. Praca z młodzieżą zagrożoną i zaniedbaną wychowawczo	Rozmowy indywidualne, pomoc młodzieży w wycofaniu się z zachowań ryzykownych poprzez atrakcyjne propozycje (udział w zajęciach sportowych, organizacjach młodzieżowych, itp.)	Prowadzenie dodatkowych zajęć z młodzieżą w ramach programu MKRPA w Jeleniej Górze.	Nauczyciele zaangażowani w działalność pozaszkolną w ramach przysługujących godzin.
4. Pomoc indywidualna w rozwiązaniu konkretnych sytuacji kryzysowych (choroba, ciąża)	Skontaktowanie ucznia z lekarzem, psychologiem, specjalistą ds. uzależnień.	Uczeń otrzyma fachową pomoc od specjalisty Konsultacja ze specjalistami z Ośrodka Interwencji Kryzysowej oraz MONARU	Wychowawcy, Pedagog szkolny, Pielęgniarka
5. Zaangażowanie rodziców do współpracy	Spotkania z rodzicami podczas wywiadówek, indywidualne spotkania	Rodzice są świadomi odpowiedzialności za edukację psychoseksualną swoich dzieci.	Wychowawcy, Pedagog szkolny, Psycholog z PPP

9. Program dotyczący zachowań ryzykownych związanych z używaniem alkoholu :

LP.	Zagadnienia	Metody realizacji	Cele szczegółowe	Pomoce
1.	Szkodliwy wpływ alkoholu na organizm człowieka	Przeprowadzenie zajęć warsztatowych Prowadzenie zajęć w ramach programu Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jeleniej Górze Działanie w ramach przyznanych środków	Zdobycie informacji na temat: Szkodliwości spożywania alkoholu. Prowadzenie zajęć pozalekcyjnych z grupą młodzieży w ramach środków przyznanych przez KRPA w Jeleniej Górze	Ankiety, plansze, ulotki, filmy Działania koła techniczno – modelarskiego (w ramach przyznanych środków.
2.	Alkoholizm w rodzinie – problem współzależnienia.	Projekcja filmu na temat alkoholizmu, omówienie problemów poruszonych w filmie. Zaproszenie specjalistów z MONARU.	Ukazanie, w jaki sposób można manipulować uczuciami dziecka, wskazanie źródeł pomocy i wsparcia Poradnictwo indywidualne	Filmy Plansze, plakaty.
3.	Polski styl picia alkoholu – wyjaśnienie zagrożeń.	Pogadanka, praca w grupach, dyskusja	pogłębianie wiedzy uczniów na temat obecności alkoholu w codziennym życiu Polaków - przedstawienie zagrożeń	arkusze szarego papieru, mazaki, plansze, ulotki
4.	Alkohol a mój przyszły zawód.	Pogadanka, ćwiczenia, dyskusja Wizyta policjanta (dzielnicowy) Omówienie odpowiedzialności prawnej	Przedstawienie problemu i szkodliwości spożywania alkoholu podczas pracy – związane z tym zagrożenia	Prelekcja lub pogadanka.
5.	Nadużywanie alkoholu a mój przyszły partner w życiu (współmałżonek).	Zajęcia warsztatowe, praca w grupach, pogadanka.	analiza kontaktów dwojga młodych ludzi w sytuacjach, w których jedna z nich nadużywa alkoholu, a druga jest abstynentem, wspomaganie młodzieży w podejmowaniu decyzji dot. wyboru niepijącego partnera	plansze, film, ulotki, broszury Pogadanki podczas lekcji wychowawczych – prowadzonych przez pedagoga

Współpraca z instytucjami w zakresie profilaktyki pierwszorzędowej i drugorzędowej

1. „MONAR” PORADNIE DS. UZALEŻNIEŃ
2. OŚRODEK INTERWENCJI KRYZYSOWEJ
3. POGOTOWIE RATUNKOWE.
4. GRUPA RATOWNICTWA MEDYCZNEGO.
5. STACJA SANTARNO-EPIDEMIOLOGICZNA /SANEPID/.
6. POWIATOWE CENTRUM POMOCY W RODZINIE.
7. PORADNIATERAPII UZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU I WSPÓLUZALEŻNIENIA i PUNKT KONSULTACYJNY ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH PRZY URZĘDZIE MIASTA JELENIEJ GÓRY
8. PORADNIE PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNE.
9. KOMENDA POLICJI W JELENIEJ GÓRZE.